

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/86/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205752
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8122205752.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci manžela P. G., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom U. W. 9, XXX XX X., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Vladimír Mačík, so sídlom Slovenská 69, 080 01 Prešov proti manželke P. G., rod. L., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom U. W. 9, XXX XX X., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému E. G., narodenému XX.XX.XXXX, zastúpeného v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., a O. G., narodenej XX.XX.XXXX a o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29P/163/2022-143 zo dňa 15.05.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku I..
- Mení rozsudok vo výrokoch II. a III. vo vzťahu k úprave výkonu rodičovských práv a povinností ku O. tak, že konanie vo vzťahu k nej zastavuje.
- Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III. vo vzťahu k mal. E..
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je rozvod manželstva a úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. V priebehu konania O. nadobudla plnoletosť, a to XX.XX.XXXX. Návrh bol podaný manželom, ktorý tvrdil, že podľa jeho názoru v manželstve existujú vážne a neprekonateľné a neodstrániteľné problémy. K manželke neprechováva žiadne city, nemá záujem na obnovení manželského spolužitia.

2. Manželka, ktorá návrh nepodala s návrhom nesúhlasila. Uviedla, že manžela má naďalej rada. Pre záchranu manželstva chcela navštíviť aj manželskú poradňu.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Prešov (ďalej ako súd prvej inštancie, alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Manželstvo účastníkov konania P. G., nar. X.XX.XXXX a P. G., rod. L., nar. X.X.XXXX, uzatvorené dňa XX.X.XXXX v Q. T., ktoré je zapísané v knihe manželstiev P. úradu Q. T., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým č. XX r o z v á d z a .

II. Na čas po rozvode z v e r u j e maloletú O. G., nar. XX.XX.XXXX a maloletého E. G., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú o p r á v n e n í a p o v i n n í spravovať majetok maloletých detí a zastupovať ich.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej O. sumou 370 Eur mesačne a na výživu maloletého E. sumou 340 Eur mesačne, ktoré výživné bude poukazovať k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva opakovane do budúcnosti.

IV. Styk otca s maloletými deťmi n e u p r a v u j e .

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

4. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zo skutočného stavu mal za preukázané, že vzťah účastníkov je vážne narušený, aj keď sa manželka navrhovateľa snažila tvrdiť, že ich vzťah je v poriadku a nevidí dôvod na rozvod manželstva, vymenila zámky v spoločnom dome a tak znemožnila manželovi riadny prístup do domácnosti a do domu, ktorý užíval. Toto všetko svedčí o tom, že vzťah účastníkov nie je v poriadku. Účastníci spolu nekomunikujú, resp. len minimálne, čo obaja potvrdili. Tiež potvrdili to, že spolu intímne nežijú. Obaja sa tiež zhodli, že v súčasnosti aj výchovná funkcia je narušená, keďže otec je dlhodobo mimo územia Slovenskej republiky a vzhľadom na rozvod a komunikáciu rodičov smerom k deťom, je jeho vzťah s deťmi narušený. Účastníci si neposkytujú pomoc a ani od seba pomoc nevyžadujú. Taktiež sa nezdievajú o veciach každodenného života alebo o tom, čo ich trápi. Všetko toto svedčí o dlhodobom narušení vzťahu a o tom, že vzťah manželov je nefunkčný. Súd napriek nesúhlasu manželky navrhovateľa manželstvo rozviedol, keďže navrhovateľ aj po návšteve referátu poradenskopsychologických služieb zotrval na svojom odmietavom postoji k manželstvu, uvádzal, že jeho rozhodnutie rozviesť sa je trvalé, ničím neovplyvnené a návrh bol podaný po zrelej úvahe. Súd nevidí dôvod, aby ponechával v takomto nefunkčnom zväzku navrhovateľa, ktorý chce, aby tento zväzok bol ukončený. Súd teda návrhu vyhovel.

5. Vo vzťahu k úprave pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode súd uviedol, že čo sa týka úpravy pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode, nebolo sporné, že maloleté deti budú ponechané v starostlivosti matky tak ako doteraz, teda v prostredí kde žili. Taktiež sa účastníci zhodli, že vzhľadom na vek detí, nie je potrebné upravovať styk otca s maloletými deťmi. Spornou ostala otázka výživného. Matka žiadala výživné vo výške 700,00 Eur. Súd však vychádza z toho, že výživné je spotrebného charakteru na výdavky detí, nie na výdavky matky, ktorá dlhodobo nepracuje. Súd si je vedomý usporiadania vzťahov v rodine, teda že podstatnú časť trvania manželstva, všetky výdavky financoval manžel a manželka sa starala o chod domácnosti a výchovu maloletých detí. To bol aj dôvod, prečo dlhodobo nepracovala, hoci navrhovateľ tvrdil a navrhovateľka to nepoprela, že je vyučená kadernička a mohla potom, čo deti odrástli začať pracovať v odbore, v ktorom je vyučená. Postupom času tak ako súd konštatuje, deti vyrástli a v súčasnosti je O. už takmer dospelá. Nebol teda dôvod, aby matka dlhodobo ostávala v domácnosti, avšak naďalej tomu tak bolo. Za takejto situácie navrhovateľ financoval aj výdavky manželky. Súd však poukazuje nato, že výživné určované v tomto konaní je pre deti, nie pre matku. Výživné vo výške 700,00 Eur vzhľadom na potreby maloletých detí, aké boli preukázané je absolútne nedôvodné. Matka uviedla, aké majú maloleté deti výdavky, pričom otec sa podieľa na výdavkoch, čo sa týka maloletých detí v časti hradenia stravy v škole (50 Eur), hradenia základnej umeleckej školy (36 Eur), platenia poisťného (24 Eur). Otec tiež hradí daň z nehnuteľnosti, kde býva matka a deti a tiež poplatky za komunálny odpad za všetkých. Súd taktiež zohľadnil skutočnosť, že otec dlhodobo platí hypotéku, a túto mieni platiť aj naďalej. Pri sume 355,00 Eur je podiel detí na hypotéke, ak by sa to prepočítali matematicky 85,00 Eur. Súd zároveň zohľadnil aj skutočnosť, že otec poberá štvrťročne rodinné prídavky z M., ktoré matke odstupuje a ktoré predstavujú sumu asi 112,00 Eur mesačne na jedno dieťa. Deťom tiež nepravidelne posielal peniaze v rôznych sumách na ich účet. Vzhľadom k týmto skutočnostiam sa súdom stanovené výživné 340 Eur pre E. a 370 Eur pre O. javí dostačujúce, pretože po zarátaní prídavkov na deti zo zahraničia (na čo súd musel prihliadnuť), podielu z hypotéky a platby za poisťné, je suma po zarátaní výživného pre maloletého E., spolu suma 561,00

Eur a u maloletej O. 591,00 Eur. Pričom otec platí deťom ešte podľa potreby stravu v škole a súd do tejto sumy tiež nezahrnul jeho platbu za komunálny odpad a daň.

6. Súd má zato, že výživné v určenej výške po zarátaní, platieb, ktoré otec naďalej platí a po zarátaní prídavkov je vzhľadom na vek detí zodpovedajú. O. je síce blízko veku dospelosti, avšak je v 2. ročníku strednej školy a mal. E. je v súčasnosti na 2. stupni základnej školy. Vzhľadom teda k týmto skutočnostiam súd určil výživné, ktoré je podľa potrieb detí zodpovedajúce.

7. Súd svoje rozhodnutie právne zdôvodnil s poukazom na ustanovenie § 18, § 23, § 24 ods. 1, 4, § 62 ods. 2, 4, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 100 CMP.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 57, § 52 a § 58 CMP tak, že nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

III. Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniu

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie manželka, ktorá návrh nepodala. V odvolaní uviedla, že nesúhlasí s rozvodom manželstva a podľa jej názoru súd prvej inštancie nepostupoval správne pokiaľ návrhu vyhovel. Keďže s výrokom o rozvode manželstva sú spojené aj výroky súvisiace, napadá aj tieto výroky o úprave pomerov k maloletým deťom. V odvolaní uviedla, že s manželom sa nechcela rozviesť, nesúhlasí a nevidí žiadne vážne dôvody, pre ktoré by manželstvo malo byť rozvedené. Rozvodom manželstva stráca pocit istoty, ktorý spolu s deťmi v rodine mala. Je to otázka zodpovednosti otca a manžela za rodinu. Jej city neochladli, sú iba zranené rozhodnutím otca a manžela a vníma to ako neuvážené rozhodnutie. Situácia je pre ňu zložitejšia, že obedovala svoju kariéru v starostlivosti o deti a domácnosť, aby manžel mohol rozvíjať svoje aktivity v zahraničí a mala istotu, že sa zodpovedne ona postará o domácnosť a manžel zabezpečí rodinu. Ona svoju úlohu splnila a manžel z rodiny odchádza. Deti sú sklamané postojom otca. Rozdelenie úloh narušil manžel a výdavky, ktoré spolu znášali, hlavne výdavky na deti a domácnosť bude musieť teraz znášať ona popri všetkej starostlivosti o domácnosť a deti. Nemôže byť rozvod útekem od zodpovednosti za rodinu a za pravidlá, ktoré sa nastavili a ktorým sa obaja manželia prispôbili svojim kariérnym rastom alebo obetovaním pre rodinu. Nesúhlasí ani s výškou výživného, pretože deti sú v prevažnej starostlivosti a otec sa zdržiava aktuálne v cudzine alebo u rodičov. Namietá dôvodnosť výroku o rozvode manželstva a nesprávnu výšku výživného oproti potrebám detí a možnostiam a schopnostiam otca. V prípade ak odvolací súd bude mať za to, že je tu daný dôvod pre rozvod navrhuje, aby otec bol zaviazaný platiť výživným na každé z detí vo výške 700 eur mesačne vždy do 15.ého dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva.

10. K podanému odvolaniu manželky podal písomné vyjadrenie manžel, ktorý podal návrh. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie najmä výsluchom účastníkov mal za preukázané, že manželský vzťah si plnil len niektoré funkcie a v manželstve však absentovala dlhodobo láska, porozumenie, dôveru, intímna náklonnosť. Manželstvo dlhodobo už prechádzalo svojou krízou. Manželský vzťah je vybudovaný na báze dobrovoľnosti a nemožno nikoho držať proti jeho vôli. Podľa jeho názoru to vníma podané odvolanie aj v kontexte s tým, že manželka sa domáha určenia výživného medzi manželmi a snaží sa účelovo predĺžiť trvanie manželského vzťahu. Pokiaľ ide o napadnutý výrok o výživnom, dáva do pozornosti, že hrubý príjem bol za rok 2021 vo výške 50.000 eur, v roku 2022 vo výške 37.000 eur, z ktorých je potrebné odpočítať potrebné daňové a odvodové povinnosti. Matka však zabudla uviesť, že sa podieľa otec na platení hypotekárnej úverovej splátky, čím zabezpečuje bývanie, poskytuje štátne sociálne dávky vo výške okolo 110 eur mesačne na každé dieťa. Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými subjektmi - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal rozhodnutie v jeho

napadnutej časti bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli, a prijal záver o vecne správnom rozsudku. Napadnutý rozsudok s výnimkou úpravy práv manželov ku O. odvolací súd potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP. Vzhľadom na nadobudnutie plnoletosti O. odvolací súd vo vzťahu k nej konanie zastavil. Svoj záver odôvodňuje odvolací súd nasledovne.

12. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľom do uplynutia lehoty pre podanie odvolania, to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúvaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť v prvom rade, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre rozvod manželstva účastníkov konania. Manželka s návrhom nesúhlasí a tvrdí, že má záujem manželstvo zachovať. Zároveň sa predmetom prieskumu stala otázka posúdenia úpravy výkonu práv manželov k maloletému E. na čas po rozvode manželstva .

14. Po preskúmaní odvolacích námietok vo vzťahu k záveru súdu o existencii dôvodov pre rozvod manželstva odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver vo vzťahu k zisteniam o podmienkach rozvodu manželstva. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

15. Vo vzťahu k odvolacím námietkam manželky odvolací súd dodáva. Manželka nesúhlasí s návrhom na rozvod manželstva a tvrdí, že ide o ľahkovážne rozhodnutie manžela, bez prihliadnutia na skutočnosť, že manželka venovala dlhodobo svoj čas maloletým deťom a manžel zabezpečoval rodinu. K manželovi stále prechováva city a je toho názoru, že ich manželstvo plnilo všetky funkcie. Nepovažuje to za správne aby došlo k rozvodu manželstva .

16. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak zisťoval, či sú splnené zákonné podmienky pre rozvod manželstva. Pri skúmaní zákonných podmienok rozvodu manželstva prijal záver, že tieto podmienky sú splnené a svoj záver odôvodnil zisteniami, že účastníci si neposkytujú pomoc a ani od seba pomoc nevyžadujú. Taktiež sa nezdieľajú o veciach každodenného života alebo o tom, čo ich trápi. Všetko toto svedčí o dlhodobom narušení vzťahu a o tom, že vzťah manželov je nefunkčný. Manželka vymenila zámky v spoločnom dome a tak znemožnila manželovi riadny prístup do domácnosti a do domu, ktorý užíval. Účastníci spolu nekomunikujú, resp. len minimálne, čo obaja potvrdili. Tiež potvrdili to, že spolu intímne nežijú. Obaja sa tiež zhodli, že v súčasnosti aj výchovná funkcia je narušená, keďže otec je dlhodobo mimo územia Slovenskej republiky a vzhľadom na rozvod a komunikáciu rodičov smerom k deťom, je jeho vzťah s deťmi narušený.

17. Podľa § 18 zákona číslo 36/2005 Z. z. Zákon o rodine (ďalej len „ZoR“), sú manželia si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si žiaľ kaz starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

18. Medzi základné manželské povinnosti vo sfére osobných vzťahov patrí povinnosť manželov: žiť spolu, byť s verní a vzájomne si pomáhať. Žiť spolu znamená teda pre manželov ich obojstrannú vôľu tvoriť ekonomické, biologické a výchovné spoločenstvo. Spoločné žitie predpokladá, že bude na báze dobrovoľnosti vytvorené také spoločenstvo osôb a majetku, ktoré bude schopné naplniť poslanie a účel manželstva. Toto spoločenstvo má plniť úlohy citové, ekonomické, sexuálne a výchovné, pričom je na rozhodnutí manželov samotných, či s týmto cieľom vytvoria aj spoločnú domácnosť, alebo nie. Je prirodzené, že vymenované funkcie rodiny je omnoho jednoduchšie plniť v spoločnej domácnosti. Jej dlhodobá neexistencia vytvára predpoklady pre odcudzenie manželov čo sa môže logicky premietnuť do

rozvratu manželstva. Zrušenie alebo opustenie spoločnej domácnosti, ktoré trvá dlhší čas, môže potvrdiť existenciu kvalifikovaného rozvratu manželstva, ktorý je predpokladom rozvodu.

19. Podľa Zákona o rodine sú manželia povinní vzájomne si pomáhať. Zakotvenie povinnosti manželov vzájomne si pomáhať nemožno zužovať len na majetkové vzťahy, resp. na vyživovaciu povinnosť. Môže mať aj osobný charakter a je prirodzeným následkom rodinnoprávneho pomeru. Vzájomnú pomoc medzi manželmi nemožno vynucovať súdnou mocou, s výnimkou finančnej pomoci v rámci aplikácie ustanovení o vyživnom.

20. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

21. Vychádzajúc zo zákonných ustanovení vyššie citovaných, manželia v manželstve sú povinní spravovať sa hlavnými zásadami, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach, jednotlivé práva a povinnosti manželov zahŕňajú v sebe aj vernosť, snahu pomôcť si navzájom ako aj vytváranie zdravého rodinného prostredia. V danej veci v dôsledku odlúčenia manželia si neplnia svoje zákonné povinnosti. V dôsledku zániku spoločnej domácnosti nevedú žiaden spoločný rodinný a manželský život.

22. V zmysle § 23 ods. 3 Zákona o rodine je súd povinný pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi povinný prihliadnuť na porušenie povinnosti ustanovených v § 18 a v § 19 Zákona o rodine.

23. Jediným hmotnoprávnym dôvodom rozvodu je kvalifikovaný rozvrat manželstva. Manželstvo je dostatočne vážne rozvrátené vtedy, ak už nemôže plniť svoj účel. Jeho účelom je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, počas svojej existencie plní funkciu sociálnu, ekonomickú, biologickú a výchovnú. Manželstvo možno rozviesť až vtedy, keď sa už žiadna z týchto funkcií v manželstve nerealizuje.

24. V prejednávanej veci je možné prijať záver z vykonaného dokazovania, že manželia spolu nežijú ako manželia a nejde o určitú nevyhnutnú dobu, prípadne závažné dôvody. Povinnosť žiť spolu neznamenať totiž, aby manželia nemohli žiť určitú nevyhnutnú dobu oddelene, ak sú preto závažné dôvody. Zmyslom tejto povinnosti je ale tvoriť trvalé životné spoločenstvo. Navrhovateľ odmieta akékoľvek obnovenie manželského spoluzitia aj napriek tomu, že manželka má záujem o obnovenie spoluzitia. Aj napriek týmto tvrdeným snahám manželky, navrhovateľ sa odmieta vrátiť do spoločnej domácnosti a odmieta žiť spoločne pričom ani od podania návrhu sa nič nezmenilo na jeho postoji. Manželka poukazuje v priebehu konania na okolnosti, že jej city k manželovi neochladli, sú iba zranené jeho neuváženým rozhodnutím. Nie je správne, aby odišiel z rodiny a z manželstva manžel, a to aj z dôvodu, že ona sa obetovala domácnosti a deťom, zatiaľ čo manžel sa mohol rozvíjať a mal istotu, že ona sa o deti a domácnosť postará. Mal istotu rodinného zázemia a zase ona mala istotu, že manžel je oporou a postará sa o nich. Manžel rozdelenie úloh však narušil a výdavky, ktoré znášali spoločne hlavne na domácnosť a deti teraz bude musieť znášať aj popri starostlivosti o maloleté deti. Je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že manžel, ktorý podal návrh od začiatku konania prezentuje svoj postoj s tým, že odmieta zachrániť manželstvo a odmieta zotrvať v danom zväzku. V priebehu konania sa manželia zúčastnili aj odborného psychologického poradenstva na príslušnom referáte poradensko-psychologických služieb so záverom, že manžel jednoznačne odmieta sa naďalej zúčastňovať takejto pomoci a zotrvá na svojom rozhodnutí neobnoviť manželské spoluzitie. Súd prvej inštancie ďalej poukázal aj na skutočnosť, že manželka síce s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasí, na druhej strane však vymenila zámky v spoločnom dome a znemožnila manželovi prístup do domu, ktorý užíval. Takéto konanie svedčí o tom, že vzťahy účastníkov nie sú v poriadku. Účastníci spolu komunikujú minimálne, nežijú intímny spôsobom života a vzťah k deťom je rovnako narušený. V priebehu odvolacieho konania nedošlo k zmene v postoji navrhovateľa.

25. Z výsledkov dokazovania vyplýva, že manželia neplnia svoje povinnosti stanovené Zákomom o rodine. Nežijú spoločne, netvoria trvalé životné spoločenstvo. Na vytvorenie a pretrvávajúce spoločného zväzku sa vyžaduje dobrovoľnosť. Manželia spolu nežijú ako rodina, spoločne nemajú vôľu tvoriť jeden celok, tráviť spoločne čas, vzájomne si nepomáhajú, nedôverujú. Všetky vyššie uvedené zistenia preukazujú, že rozvrat je dostatočne trvalý, nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Spoločné žitie manželov je otázka ich osobného (vrátane intímneho), ale i majetkového spoločenstva, znamená to spoločné zdieľanie radosti i problémov, spoločné trávenie voľného času, spoločné

nakladanie s finančnými prostriedkami. Manželia dlhodobo spolu vzájomne ani nekomunikujú ako partneri .

26. Nie je možné prostredníctvom rodinného práva, vytvoriť zabezpečenie a kvalitu ako aj trvalosť spolužitia manželov. To musia manželia vzájomne a spoločne. V prejednávanej veci je zrejmé, že vzťah manželov sa rozpadol a hlavným dôvodom rozpadu sú pretrvávajúce nezhody medzi manželmi, absencia vzájomnej zhody ohľadom spoločného života, hospodárenia, porozumenia, citového zblíženia, intímneho spolužitia a odmietavý postoj manžela k obnoveniu vzťahu.

27. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody aj odvolací súd, aj napriek nesúhlasu manželky s rozvodom manželstva, ako aj na jej tvrdenia o snahe zachrániť manželstvo dospel k záveru, že manželstvo je trvalo a vážne rozvrátené a neplní žiadnu zo svojich spoločenských funkcií. Navyše, za obdobie takmer dvoch rokov (návrh bol podaný 21. 6. 2022) sa aktívne nesnažil nik z manželov o záchranu vzťahu a urovnanie manželských problémov. Ide o kvalifikovaný rozvrat vzťahov medzi manželmi a manželia si neplnia svoje povinnosti uvedené v § 18 a 19 Zákona o rodine. Odvolací súd mal za to, že v tejto veci nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, čo znamená, že bolo preukázané definitívne ukončenie spoločného žitia manželov bez nádeje na zmierenie. Pokiaľ ide o príčiny rozvratu manželstva, tieto boli správne súdom prvej inštancie zistené.

28. Odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o rozvode manželstva z vyššie uvedených dôvodov ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

29. Pri prieskume správnosti napadnutých výrokov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bolo zistené, že O. je plnoletá. O. dňa XX.XX. XXXX v priebehu konania nadobudla plnoletosť a nie je tak možné k plnoletému dieťaťu upravovať pomery rodičov na čas po ich rozvode.

30. Podľa § 100 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

31. Z povahy veci je zrejmé, že o zverení plnoletých detí do osobnej starostlivosti, ich zastupovaní, správe ich majetku, a úprave ich styku s rodičom, ktorému neboli zverené do osobnej starostlivosti a o práve na informácie už nie je možné rozhodovať, pretože tieto práva sú súčasťou rodičovských práv a povinností a nadobudnutím plnoletosti dieťaťa zanikajú. Nadobudnutím plnoletosti dieťaťa nezaniká len výživovacia povinnosť. Ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 254/2013 sa zaoberal otázkou, aký má byť postup v konaní o rozvod manželstva v prípade, že dieťa nadobudne plnoletosť, a ohľadne jeho výživy jednoznačne konštatoval, že „všeobecný súd v rámci konania o rozvod manželstva a úprave pomerov manželov nemôže upravovať pomery rodičov k plnoletým deťom, ale tieto plnoleté deti si majú samé podať návrh na výživné proti rodičovi“. Ak sa teda konanie o rozvod manželstva nestihne ukončiť skôr ako maloleté dieťa rozvádžajúcich sa manželov nadobudne plnoletosť, nadobudnutím plnoletosti sa ukončuje aplikačný rozsah § 100 CMP. Konanie o úprave pomerov manželov k plnoletým deťom na čas po rozvode manželstva je preto potrebné zastaviť, pretože to už nie je predmetom konania.

32. Vzhľadom k tomu, že rozsudok o úprave výkonu rodičovských práv nenadobudol právoplatnosť, z dôvodu podaného odvolania nie je možné v odvolacom konaní posúdiť už danú úpravu pomerov otca k plnoletej dcére, keďže nadobudnutím plnoletosti sa ukončil aplikačný rozsah ustanovenia § 100 CMP. Odvolací súd tak konanie o úprave výkonu rodičovských práv vo vzťahu ku O. na čas po rozvode manželstva jej rodičov zastavil. O. je oprávnená podať si sama návrh na úpravu výživného zo strany otca ,pokiaľ ten nebude plniť dobrovoľne výživné na ktorom sa dohodli alebo v prípade ak k dohode o výške výživného nedôjde.

33. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd považuje napadnutý rozsudok vo výrokoch o zverení a výživnom na maloletého E. za vecne správny. Súd prvej inštancie správne o forme starostlivosti pre maloletého E. vychádzal zo zákonných kritérií rozhodných pre zvolenie najvhodnejšej forme s prihliadnutím na názor maloletého dieťaťa. Je potrebné uviesť, že odvolateľka vo vzťahu k danému výroku ani neuviedla žiadne konkrétne dôvody pre nesprávnosť daného rozhodnutia súdu. Napadla výrok o zverení aj z dôvodu spojených výrokov s rozvodom manželstva. O výške výživného rozhodoval súd podľa ustanovení § 62, § 75 Zákona o rodine. Ohľadne skutkových otázok

posudzovaných súdom prvej inštancie neučinil odvolací súd odlišný skutkový záver. Vo vzťahu k rozsudku o stanovení rozsahu výživného vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu odvolací súd zastáva názor o dôvodnosti rozsahu výživného tak ako ho stanovil súd prvej inštancie.

34. Vo vzťahu k výroku o výživnom matka v podanom odvolaní namieta správnosť napadnutého rozsudku. Zhrnúc jej odvolacie námietky namieta nesprávnosť záveru súdu vo vzťahu k rozsahu výživnému, bez prihliadnutia na reálne príjmy otca a jej osobnú starostlivosť. Súd správne uzavrel, že maloletý E. žije v spoločnej domácnosti s matkou a otec zabezpečuje minimálnu osobnú starostlivosť. Oliver je stále osobou odkázanou na výživne zo strany oboch rodičov.

35. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie výživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

36. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

37. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

38. Stanovené výživne je spôsobilé reflektovať prirodzený vývin mal. E. a jeho požiadavky na stravné, ošatenie, obuv, drogériu, náklady spojené so školou, na voľno časové aktivity a zdravotný stav. Výdaje sú primerané jeho veku a zodpovedajú finančným možnostiam rodičov.

39. Výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených hmotných potrieb, ako je jedlo, ošatenie, obuv a podobne, ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa, jeho kultúrne, rekreačné potreby a podobne. Ak sú reálne možnosti oprávnených rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Z charakteru výživného ako dávky zročnej do budúcnosti vyplýva, že nemožno všetky výdavky preukázať, keďže budú vznikáť až v budúcnosti. Výživné v sebe zahŕňa aj potreby na vzdelanie, potreby na prípravu na budúce povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby, náklady zdravotnej starostlivosti, tieto náklady sú považované za primerané, ak sa hodnotí aj fyzická, duševná vyspelosť maloletého dieťaťa. Ak sú reálne možnosti oprávnených rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu, sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

40. Pri posúdení schopností a možností otca, ako povinného pre platenie výživného, súd vychádzal z jeho príjmových pomerov. Otec je živnostník v M. a z predloženého daňového priznania súdu za rok 2021 je zrejme, že jeho príjem bol v danom roku vo výške 37.108,- eur po odrátaní výdajov a iných daňových povinností, pričom celkový príjem z činnosti, ktorú vykonával bol 50.553 eur. Otec zároveň súdu uviedol svoje výdaje, ktoré súd špecifikoval v bode 8. rozsudku. Otec je osoba, ktorá má príjem z inej než závislej činnosti, jeho výdaje tak ako ich uviedol v daňovom priznaní, neboli spochybnené. Oprávnené potreby maloletého E., ktorý dovŕši XX rokov, je na druhom stupni základnej školy a čaká ho nástup na strednú školu neboli namietané. Pri stanovení rozsahu výživného je potrebné prihliadať k tomu, že k bežnému výživnému zo strany otca pre maloletého E. sú poskytované prídavky, ktoré otec poberá ako prídavky na jeho výživu zo štátu, v ktorom otec pracuje. Podľa tvrdenia otca mesačná výška prídavku, ktorá matke poskytuje je vo výške 110,-eur mesačne. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu dieťaťa. V danom prípade tak ide o štátnu sociálnu dávku, ktorá je poskytovaná dieťaťu a je potrebné na túto dávku hľadiť ako na finančné plnenie, z ktorého sa hradia odôvodnené potreby dieťaťa.

41. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahrádza plnenie tejto povinnosti, predsa len (aj úradmi alebo inštitúciami iných štátov) vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie

dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa musí preto prihliadať aj na to, do akej miery sú potreby maloletého hradené z takýchto zdrojov (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. marca 2018, sp. zn. 3Cdo/88/2017).

42. Obligatónym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý Zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.11.2011, sp. zn. IV. ÚS 489/2011). Pri stanovení výživného súd na dané kritérium prihliadol. Nemožno ešte opomínať, že mal. E. zdieľa spoločnú domácnosť s matkou v dôsledku čoho by sa mal spravodlivo podieľať primerane na úhrade výdavkov spojených s bývaním.

43. Pokiaľ ide o námietku otca, resp. o jeho vyjadrenie, že je potrebné pri výške výživného prihliadnúť aj na okolnosť, že otec spláca hypotéku, teda spoločný úver, tak k tejto námietke je potrebné uviesť, že otázka splácania spoločných dlhov manželov pokiaľ ch spláca len jeden z rodičov bude predmetom vyporiadania, resp. nevyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ale nemôže byť táto okolnosť na ťarchu maloletého dieťaťa vo vzťahu k jeho výživnému, pretože záujem maloletého dieťaťa má vždy prednosť pred vyporiadaním majetkových pomerov medzi manželmi. Skutočnosť, že povinný uhradza záväzky z úverových zmlúv uzavretých počas existencie BSM medzi rodičmi maloletého, je možné zohľadniť práve pri vyporiadaní BSM, nie však v konaní pri určení výživného pre maloleté dieťa. Vzhľadom na to nemožno akceptovať splácanie úverov ako významný dôvod pri určovaní výšky výživného pre maloleté dieťa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28.1.2016 sp.zn. 20CoP 28/2015).

44. Otcov mesačný príjem pri celkom ročnom príjme 37.108 eur predstavuje sumu mesačne vo výške 3.092 eur v čistom. Pri prihliadnutí na vyživovaciú povinnosť ešte k plnoletej O., pri stanovení výšky výživného suma, ktorú súd stanovil predstavuje cca 16% z čistého príjmu otca ako povinného rodiča. Odvolací súd výživné stanovené súdom vo výške 340,- eur mesačne považuje za primerané. S prihliadnutím však na poskytovaný prídavok vo výške 110 eur mesačne a platenie otcom stravného pre maloletého v školskej jedálni a nákladov na základnú umeleckú školu .

45. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP v spojení s ustanovením § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhladol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).